

Cuiavian University in Wloclawek

International scientific conference

**PHILOLOGICAL SCIENCES AND TRANSLATION STUDIES:
EUROPEAN POTENTIAL**

September 6–7, 2023

Organising committee:

dr **Elżbieta Nowakowska**, Cuiavian University in Wloclawek;
dr **Wiesław Pędzia**k, Cuiavian University in Wloclawek.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

International Scientific Conference **Philological sciences and translation studies: European potential** : Conference Proceedings (September 6–7, 2023. Wloclawek, the Republic of Poland). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2023. 252 pages.

ISBN 978-9934-26-348-4

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-348-4>

The conference materials are devoted to the study of the peculiarities of the development of the scientific space in the context of modern challenges. General issues of philological sciences are considered. The publication is intended for scientists, lecturers, postgraduates, students, as well as for a wide audience.

ISBN 978-9934-26-348-4

© Izdevniecība “Baltija Publishing”, 2023
© Cuiavian University in Wloclawek, 2023
© Authors of the articles, 2023

CONTENTS

SLAVIC LANGUAGES

Prepositionalization of nouns: the structure of prepositional-noun constructions Kis Ye. B.	8
The reflection of the Russo-Ukrainian war in the lexical level of the Ukrainian language Kuleshir M. M.	11
Ways of appearing and enlarging the online learning terms in the Ukrainian language Muntian O. O.	15
Assimilation of consonants of place and mode of formation in the Ukrainian language: problematic issues Semeniuk O. A.	19

LITERATURE

The typology of trickster characters in Mark Twain’s emotive prose Dolgušheva O. V.	23
The historical context of the anthroponymy of the main character in the novel "Rogneda" by V. Chemeris Mizinkina O. O., Mykhaylenko V. O.	27
Synthesis of illustrations and artistic words in the work of Sven Nordqvist Sardarian K. H.	31
Artistic minimalism as the newest trend in literary studies Stanislav O. V.	34
Genre varieties of proverbs by Halyna Pagutyak, Myroslav Dochynets, Halyna Tarasyuk Umanska T. O.	37
Thanatological motifs of M. Kholodnyi’s poetry: a dialogue with death Urys T. Yu.	41
Topos of memory in the creative work of Vasyl Makhno Shadrina T. V.	45

ROMANCE, GERMANIC, AND OTHER LANGUAGES

Linguistic peculiarities of conflict metaphors as metaphorical expressions in Queen Elizabeth II’s speeches Anikin O. M.	49

Eternal life or youth and beauty: narratives of male vs female cinematic characters	
Berezhna M. V.	52
Revolutionary changes in military affairs and the military English lexicon enrichment	
Vasylenko D. V.	56
The most frequently used verbs in modern English	
Dilai I. P.	61
Prosodic markers of Indian seamen' speech behavior	
Yefanova I. A.	64
Typology of communicative means of verbalization of the facilitative communicative strategy "interactive scaffolding"	
Knyazeva M. O.	70
Narrative elements in dental medicine case reports	
Kostenko V. H.	74
A semantic gap in naming of surprise in English	
Lytvyniuk O. I.	78
Gender influence on language use (based on the movie "Nuns on the Run" 1990)	
Lozovska K. O.	80
Expressive speech acts with diminutives (based on literary prose for children in English)	
Mintsys E. Ye.	83
Metadiscourse moves: a functional taxonomy for an academic discussion	
Parashchuk V. Yu.	87
Theory of values-based sociodiscourse	
Skrynnik Yu. S.	90
The usage of the "Glory to Ukraine" salute by the Turkish media resources as an element of the image creation of Ukraine in the Turkish media space	
Spotar-Ayar H. Yu., Perederii K. A.	92
Commonality sehen and hören and reconstruction of forms	
Tupikova T. V., Kozak T. B.	97
Comparison of gender peculiarities of emotivity realisation in English literary works of the XIX and XXI c.	
Tsyntar N. V.	100
Neologisms of the English language in the sphere of culture	
Chernichenko M. P., Kolegaeva I. M.	103

Portmanteaus of computer lexis Chyrvonyi O. S.	107
Mythological cosmology in “Eve’s song” of Charles Van Lerberghe Chystiak D. O.	111
english texts of eu regulations: communicative and language features Yarova L. O., Oliinyk O. S.	114
THEORY OF LITERATURE	
Memory as an element of the poetics of Ukrainian short story genre at the end of XX th – beginning of XXI st centuries Liakh T. O.	119
COMPARATIVE LITERATURE STUDIES	
Methodological features of neural network modeling of the processes of recognition of linguistic markers of the categories of sense and absurdity Dovhan O. V.	123
Contrastive rhetoric in teaching foreign language to Bulgarians Kravchenko D. S.	127
Objectivization of syntactic concept “concession” in modern English discourse Tuhai O. M.	130
Communicative tactics of accusation as one of the ways of implementing a strategy of discreditation Cheberiak A. M.	133
GENERAL LINGUISTICS	
Words and worldviews: on the issue of etymological interpretation Vakhovska O. V.	137
COMPARATIVE AND TYPOLOGICAL LINGUISTICS	
The song Birds by Pierre-Jean de Beranger: translation aspect Aloshyna M. D.	141
“Language doctrine” and Ukrainian language model by Svyatoslav Karavansky Kashyrina I. V.	144
Translation of English telescopic units Kuznietsova I. V.	147

The translation of technical texts: lexical and grammatical aspects	
Leleka T. O.	151
Translation aspects of business documents	
Martyniuk O. M.	155
The specificity of the translation of anthroponyms in the dramatic works	
Nechai N. V.	158
Lexical transformations in the translation of “Silver Bay” by JoJo Moyes	
Chumak H. V., Derkach H. S.	161
Lexical and grammatical peculiarities of translating technical documents	
Shylinska I. F., Piatnychka T. V.	165

INTERCULTURAL COMMUNICATION

Private announcement in the system of intercultural communication	
Bilokonenko L. A., Berezovska-Savchuk N. A.	169
Hating as a communicative strategy of provocation in Internet communication	
Yelnikova N. I.	173
The power and accuracy of headlines in modern newspapers	
Nypadymka A. S.	176
Linguistic communication in the international sphere: harmonization of national and European current affairs	
Onufrienko H. S., Kulabnieva O. A.	180
Glossy magazines: actualization of gender and cultural differentiation	
Sobolieva O. V.	184
Intercultural communication in translation	
Storozhuk O. Yu.	186
The semiotic code of mortality in “Otherside” lyrics (RHCP, “Californication”, 1999)	
Tombulatova I. I.	190
Media linguistics vs literary studies: genreological dialogue of sciences	
Shevchenko L. I., Dergach D. V.	192

MODERN TRENDS IN TEACHING METHODS OF LANGUAGES

Approaches and principles of formation of students’ intercultural competence while studying English language	
Harlytska T. S.	197

Ludwig Wittgenstein’s linguistic-philosophical concept as a basis for adult foreign language teaching Zaporozhan M. D.	200
Stability and variability of the phonetic system of the Ukrainian language: teoretical and methodical aspect Kuznetsova H. P.	203
Support of the EU common values in Ukraine: the experience of international cooperation Maslova A. V., Goncharova O. A.	207
Strategies for improving speaking skills Mudrenko H. A.	211
Problems of teaching Italian for specific purposes in music colleges of Ukraine Ovsiannikova L. Ye.	214
The use of dictionaries for developing foreign language lexical competence Onyshchak H. V., Popovych Ye. V.	217
The application of AI in foreign language learning Rozvod E. V.	220
Foreign language teaching in digital society: adaptive education Rudnianyn O. I.	226
Differentiating learning in the ESP class for IT-sphere university students Tonenchuk T. V.	228
Teaching a foreign language at HEE of Ukraine – modern realities Khairulina N. F.	232
Literature studies as a structural component of foreign language sociocultural competence Chumak H. V., Olendr T. M.	235
CURRENT ISSUES OF PHILOLOGY	
Binäres Lernen Und Lehren Der Deutschen Sprache Und Literatur In Der Schule Dylenko I. V.	239
Phraseologismen und besonderheiten ihrer funktion in der sprache (anhand der phraseologie im mediendiskurs) Kovsh N. O.	243

3. Закон України “Про застосування англійської мови в Україні”, 2023. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1854364>

4. Маригодов В., Слободянюк А., Козлакова Г. Освітня система як технологічний комплекс. *Проблеми освіти* : наук.- метод. зб. 2000. № 22. С. 51–56.

5. Пасічник О. Сучасні технології навчання як засіб самореалізації студентів в освітньому середовищі ЗВО. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2019. Вип. 69. С. 162–166.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-348-4-64>

ВИВЧЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯК СТРУКТУРНИЙ КОМПОНЕНТ ІНШОМОВНОЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

LITERATURE STUDIES AS A STRUCTURAL COMPONENT OF FOREIGN LANGUAGE SOCIOCULTURAL COMPETENCE

Chumak H. V. **Чумак Г. В.**

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department of
Theory and Practice of Translation
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National
Pedagogical University
Ternopil, Ukraine*

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії і практики
перекладу
Тернопільський національний
педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Olendr T. M. **Олендр Т. М.**

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department of
Foreign Languages
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National
Pedagogical University
Ternopil, Ukraine*

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Тернопільський національний
педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Соціокультурна компетентність є предметом досліджень у багатьох наукових працях, теоретичний аналіз яких дозволяє стверджувати, що не існує загальноприйнятого підходу до виокремлення структурних компонентів цього поняття. Найчастіше у складі соціокультурної компетентності дослідники описують такі компоненти, як:

аксіологічний, діяльнісний, комунікативний, когнітивний, культурний, мотиваційно-ціннісний, особистісний, соціальний, соціолінгвістичний, операційний, рефлексивний [1].

Ми погоджуємося із твердженням Ю.О. Ніколаєнко про необхідність створення навчального середовища, яке буде максимально наближеним до реальних умов міжкультурного спілкування [5, с. 57].

Безумовно, формування усіх компонентів соціокультурної компетентності відбуватися комплексно у процесі вивчення різних навчальних дисциплін. Однак, у цьому контексті особливу роль відіграють курси з іншомовної літератури.

У детальних методичних рекомендаціях щодо вивчення літератури *Teaching Literature in a Second Language* автори Браян Паркінсон і Томас Рейд досліджують як мову літератури у різноманітних текстах різних жанрів, так і мову навчання, коли вчителі та учні реагують на ці тексти в усній і письмовій формі. Наводячи конкретні приклади з основних літературних жанрів поезії, оповідань, романів і драми, автори також аналізують конкретні методичні проблеми, пов'язані із оцінюванням, плануванням занять та формуванням навчальних програм і планів [8].

Згідно з думкою Ю. В. Маркобок, тексти художніх творів є головним джерелом екстралінгвістичної та лінгвістичної інформації та вважаються як найважливіший спосіб залучення студентів до культури країни [3, с. 138].

Важливу роль відіграє вивчення літератури на основі аналізу оригінальних текстів та існуючих українських перекладів в контексті літературних стилів та методів. Розуміння загальноєвропейських та світових тенденцій розвитку національних літератур, зокрема – літератури Великої Британії та США значною мірою сприяє розвитку фонових знань і допомагає у формуванні соціокультурної компетенції через порівняльно-типологічне зіставлення іншомовних явищ літератури із українськими. Це підтверджує Нагачевська О., аналізуючи дидактичні, культурологічні та методичні передумови використання автентичних художніх текстів для формування соціокультурної компетенції студентів філологічних спеціальностей у процесі вивчення іноземних мов в аспекті міжкультурного спілкування на матеріалі оповідань письменників США XIX ст [4].

Оригінальні літературні твори слугують джерелом автентичних текстів, які взяті з першоджерела та наповнені природними лексичними й граматичними конструкціями, де використовувані мовні засоби відповідають адекватній ситуативності та вживаються автентично.

І. М. Коломійчук наводить низку аргументів використання автентичних матеріалів на заняттях іноземної мови:

– застосування штучних текстів, відірваних від реалій життя та які не відповідають актуальній суспільній ситуації, може призвести до ускладнення розуміння інформації;

– оброблений чи перероблений матеріал втрачає самобутність іншомовного тексту, в якому повинні відобразитися характерні одиниці комунікації, авторська індивідуальність, національна специфіка тощо;

– автентичні матеріали стилістично та тематично різноманітні, що викликає у студентів зацікавлення;

– застосовані одиниці комунікації функціонально відповідають формі, що притаманна носіям іноземної мови, й соціальному контексту;

– автентичність поданих матеріалів мотивує студентів та пришвидшує оволодіння соціокультурною компетенцією [2, с. 103].

Розуміючи універсальний вплив літератури на читача, необхідно ретельно обирати тексти літературно-художніх творів, які є одним із найважливіших засобів залучення студентів до культури країн мови, що вивчається та слугують провідниками до розуміння особливостей мислення носіїв іншомовної культури. Мова художніх творів в єдності з художнім образом сприяє розвитку мовленнєвої культури, збагаченню мовних та соціокультурних знань студентів, виробленню естетичних смаків та навиків критичного аналізу оригінальних текстів та їх українських перекладів.

В процес формування естетичних цінностей і міжкультурної компетенції в навчання необхідно включати знайомство з культурно-історичними передумовами написання твору, літературними традиціями, що сприяли його створенню, особливостями творчого індивідуального стилю автора. Формування соціокультурної компетенції та етичних загальнолюдських ціннісних орієнтацій відбувається в процесі практичного навчання у реальному освітньому середовищі, тому, слід зазначити важливість колективного спілкування, рефлексії та застосування порівняльно-типологічного аналізу обраних текстів. Англійська та американська поезія краще сприймається у поєднанні з найкращими українськими перекладами. Порівнюючи традиції романтизму на прикладі вивчення поезії Байрона, студенти зможуть краще зрозуміти і засвоїти певні літературні явища чи концепти, як от «байронічний герой» на прикладі поеми «Мазепа» Байрона.

Важливо, щоб художній текст, який використовується на заняттях з іноземної мови, відповідав основним принципам відбору текстів: співвіднесеність змісту тексту лінгвосоціокультурної спрямованості; автентичність мовного матеріалу. А також наступними критеріями: вплив на мотиваційну і емоційно-оцінну сфери особистості, доступність змісту і форми, розвиваючі і виховні цінності, методичну доцільність відповідно до програмних вимог та прогнозованих результатів навчання.

Література:

1. Голуб І. Ю. Етапи формування соціокультурної компетенції у майбутніх перекладачів. Мова, освіта, культура в контексті Болонських реалій: науково-практична конференція: тези доповідей. Київ: нац. лінгв. ун-т. Київ, 2008. С. 238–240.
2. Коломійчук І.М. Автентичні матеріали як ефективний засіб забезпечення соціокультурного спрямування процесу навчання іноземної мови. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля*. Серія: Педагогіка і психологія. Педагогічні науки. 2017. № 1 (13). С. 102–105.
3. Маркобок Ю. В. Використання автентичних матеріалів для формування комунікативної та соціокультурної компетенції старшокласників на уроках англійської мови. *Таврійський вісник освіти*. 2014. № 1 (45). Частина I. С. 137–144.
4. Нагачевська О. О. Залучення художніх творів письменників США до процесу формування соціокультурної компетенції студентів філологічних спеціальностей. Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». Хмельницький: ХІСТ, 2013. № 2 (8). С. 167–171.
5. Ніколаєнко Ю. О. Соціокультурна компетентність майбутніх перекладачів у контексті міжкультурної комунікації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2021. № 51. Том 3. С. 55–58. URL: http://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v51/part_3/14.pdf (дата звернення: 29.08.2023).
6. Byram M. *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Clevedon: Multilingual Matters, 1997. 152 p.
7. *Competence and Competency. Are they the same?* URL: <https://www.centranum.com/resources/competency-management/competence-andcompetency/> (дата звернення: 29.08.2023).
8. Parkinson, Brian, Thomas H. Reid. *Teaching Literature in a Second Language*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2022.